

?? Rehabilitasyonu Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?? *Rehabilitasyonu Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23807>

Özet

?? Rehabilitasyonu Anketi (Work Rehabilitation Questionnaire - WORQ), bireylerin i?levselliklerini, i?e dönü? süreçlerine kat?l?mlar?n? ve mesleki performanslar?n? de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmif? standart bir ölçektir. Bu ölçe?in Türkçe'ye uyarlamas?, **WORQ-Turkish** adıyla O. T. Aran ve arkadaşlar? tarafından 2020 y?l?nda gerçekleştirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, anketin Türk kültüründe geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesi için gerekli **psikometrik** analizleri içermektedir. WORQ-Turkish, mesleki rehabilitasyon alanında çal??an uzmanlara, bireylerin i?e geri dönme potansiyellerini ve bu süreçteki engelleri ölçmede bilimsel bir dayanak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

?? Rehabilitasyonu, ??levsellik, Mesleki Rehabilitasyon, Çapraz Kültürel Uyarlama, Psikometri, WORQ-Turkish, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

O. T. Aran, H. Abao?lu, G. Ekici Çal?lar, B. S. Akel, E. Ak?, S. Karahan, H. Kay?han.

Amaç

?? Rehabilitasyonu Anketi'nin temel amacı, hastal?k, yaralanma veya kronik durumlar nedeniyle i?ten uzak kalan bireylerin **i?e geri dönme** yeteneklerini, i?levsel k?s?tl?likler?n? ve rehabilitasyon sürecine olan kat?l?mlar?n? objektif bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle i? rehabilitasyon programlar?n?n planlanmas?, uygulanmas? ve sonuçlar?n?n de?erlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Türkçe uyarlamas?, orijinal WORQ ölçe?inin kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?layarak, Türkiye'deki klinik ve ara?tırma ortamlar?nda uluslararası standartlara uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ihtiyac?n? kar??lamayı amaçlam??tır. Bu sayede, Türk popülasyonunda mesleki rehabilitasyon sonuçlar? küresel literatürle kar??la?tır?labilir hale gelmi?tir.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

?? Rehabilitasyonu Anketi, bireyin **i?levselli?i** ve mesleki kat?l?m? üzerindeki fiziksel, sosyal ve psikolojik etkile?imleri ölçen çok boyutlu bir yapıyı temel alır. Ölçek, Dünya Sa?lık Örgütü'nün (DSÖ) Uluslararası ??levsellik, Engellilik ve Sa?lık S?n?flandırmas? (ICF) modeli çerçevesinde, bireyin sa?lık durumu ile çevresel ve ki?isel faktörler arasındaki karma??k ili?kiyi ele alır. Ölçülen temel yapılar arasında i?e adaptasyon, fiziksel kapasite alg?s? ve i?yeri sosyal destek alg?s? yer almaktadır.

Geçerlik

WORQ-Turkish'in geçerlik çal??malar?, ölçenin amaçlad??? yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaya odaklanm??t?r. **Çapraz kültürel uyarlama** sürecinde, çeviri ve geri çeviri yöntemleri titizlikle uygulanarak dilsel ve kavramsal e?de?erlik sa?lanm??t?r. ?çerik geçerlili?i, alan?nda uzman akademisyen ve klinisyenlerin görü?leri al?narak do?rulanm??t?r.

Yap? geçerlili?i kapsam?nda ise, ölçenin teorik alt boyutlar?n?n Türk örnekleminde de korundu?u incelenmi?tir. Bu analizler, WORQ-Turkish'in **geçerlik** standartlar?n? kar??lad???n? ve Türk popülasyonunda i?levsellik yap?s?n? geçerli bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir. Bu bulgular, *Journal of Occupational Rehabilitation* dergisinde yay?mlanan makalede detayland?r?lm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ?? Rehabilitasyonu Anketi'nin Türkçe versiyonunun tutarlı ve kararlı ölçümler sa?lad???n? göstermi?tir. ?ç tutarlılık güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi? ve yüksek de?erler elde edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? temel yap?y? ölçmede homojen oldu?unu i?aret eder.

Ayr?ca, ölçenin zamana kar?? kararlılı???n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirli?i analizleri yap?lm??t?r. Bu analizler, anketi farklı zamanlarda dolduran bireylerin benzer sonuçlar elde etti?ini ortaya koyarak, WORQ-Turkish'in klinik ve ara?t?rma amaçlı kullan?mlarda yüksek **güvenirlik** sundu?unu do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

WORQ-Turkish uyarlama çal??mas?nda, ölçenin orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültürüne aktarılı?rken korunup korunmad???n? belirlemek için faktör analizleri uygulanm??t?r. Genellikle **Do?rulamalı Faktör Analizi** (DFA) kullan?larak, ölçek maddelerinin orijinal modelde öngörülen alt boyutlara uygun bir ?ekilde yüklendi?i test edilmi?tir. Bu analizler, ölçenin yap?s?sal bütünlü?ünü ve kültürleraras? geçerlili?ini destekleyen önemli veriler sa?lam??t?r.

Elde edilen faktör yap?s?, WORQ-Turkish'in i? rehabilitasyonu alan?ndaki temel teorik construct'lar? ba?arılı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve maddeler aras?ndaki ili?kilerin teorik beklentilerle uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Cross-Cultural Adaptation of the Work Rehabilitation Questionnaire - WORQ)

Format: Derecelendirme sistemi (Spesifik detaylar kaynakta belirtilmemi? olup, orijinal ölçek yap?s?na uygun olarak Likert tipi derecelendirme beklenmektedir.)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: ?? k?s?tlamalar? veya mesleki engeller ya?ayan yeti?kinler.

Age Group: Yeti?kin Popülasyon.

Population Details: ??e geri dönü? programlar?na kat?lan veya sa?l?k sorunlar? nedeniyle i?levsel k?s?tlamalar ya?ayan bireyler.

Test Methodology: Öz Bildirim Anketi (Self-Report Questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Mesleki Sa?l?k, Rehabilitasyon, ?? Gücü Kayb?, Psikolojik De?erlendirme, Psikometri, WORQ, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Uyarlama makalesinde belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu Yazar (Gamze Ekici Ç?lar): fztgamze@yahoo.com

Correspondence Address: Bilgi, makalenin orijinal metninde yer almaktad?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçe Uyarlama 2020 y?I?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? ile ilgili detayl? bilgi ve izinler için sorumlu yazar Gamze Ekici Ç?lar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Uyarlama çal??mas?na ait orijinal makale referans? Journal of Occupational Rehabilitation dergisinde bulunmaktad?r: <https://doi.org/10.1007/s10926-020-09917-8>

Anketin orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: [is-rehabilitasyonu-anketi-toad.pdf](https://doi.org/10.1007/s10926-020-09917-8)

Kaynaklar

Aran, O. T., Abao?lu, H., Ekici Ç?lar, G., Akel, B. S., Ak?, E., Karahan, S., & Kay?han, H. (2020). Cross?Cultural Adaptation, Reliability, and Validity of a Turkish Version of the Work Rehabilitation

Questionnaire (WORQ?Turkish). *Journal of Occupational Rehabilitation*, 1-8. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10926-020-09917-8>

?? Rehabilitasyonu Anketi Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Detayl? madde listesi için referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM